

egyéni izlése és hajlamai szerint engedje át magát saját reflexióinak. Hogy egy reporter az ily igényeket kielégíthesse, ugyancsak egész apparátussal kell bírnia, kik (embereket értünk ez apparátusok alatt) elfoglalva kijelölt postjait, semmi mást nem látnak és hallanak, csak azt, amit látniok és hallaniok kell, ezt azonban az utolsó gombostűig megfigyelik. Mikor készen vannak, legott rohannak vele a „műhelybe“ átadják a „monteur“-nek, aki aztán a sok dirib-darab jegyzetet, Gregusként — oly könnyűséggel „kögiti szerves egészszé“, mint akár az órás a több száz darabból álló órát, melynek egyes alkatrészei talán ugyanannyi kezéből kerültek ki.

Ezt én nem tehetem édes olvasóm... és éppen ezért nehéz most nekem hirlapi levelet írni azokról a dolgokról, melyek a budapesti „saison morte“-ot néhány napra halottaiból feltámasztották. Ezzel különben nincs vesztve semmi; a részleteket az ő mikroszkopikus parányiságukban majd hozzák a napi lapok, úgy hogy mire e sorok világot látnak, már egytől egyik meghaladott álláspont lesz a mostani napokat uraló hármas esemény s közleményem egyedül a viszhang értékével fog talán bírni azon megye részéről, mely a hazafias eszmékre minden időben kiválólag fogékony volt.

Az ország szívének öröm dobbanását e napokban bizonyára megérezte a magyar államtest legparányibb s legtávolabb álló részecskéje is. Közvetlen szemléi s tanúi voltunk az igazi szíves látás kötetlensége s a mai, erővel tulsulyra vergődni akaró kosmopolitikus nézletekkel szemben, a valódi hazafias szellem ébrenlétének. Minden nagytitás nélkül elmondhatjuk: hogy anya gyermekét, völegény aráját nem szoríthatja forróbban keblére, amint Budapest főváros a fiemei vendégeket fogadta. — Az obligat udvariasságnak, bármily előzékenyek látszassék is az, mindig van bizonyos rideg háttere, mely fénylik, de nem melegít; olyanforma dolog az, mint a szinpad csók és ölelés: látszatnak jó, tartalomra nézve azonban mód nélkül — üres, míg ellenben a meszterkéletlen vonzalom, ha nyilatkozásában hirtelen nemis találja meg a kellő formákat s kevésbé van tekintettel a gavalléri attitude-ök aesthetikai szépségére; mégis mert őszinte, mert bensőséggel bír: hatása jótékony és maradandó.

Elfogadom a tételt: hogy az embereknek egymáshoz való szorosabb csatlakozásuk lélektani alapon nyugszik; elfogadom azt is, hogy népek és nemzeteknél az individuális érzelem helyét a jól elfogott érdekek foglalják el... elfogadom, de azért ne mondja nekem senki, hogy a két város ölekezése közé nem furakodott a valódi sympathia is s hogy az merőben azon szoros egymásrautalás kifejezése volt, mely két, ellenséges lábon álló s vékony deszkaszálra kapott hajótörtet is a közös veszély pillanatában egymás karjába hajt... Volt ez ölekezésben annyi bensőség, mint számítás, volt annyi érzelem, mint érdeksere. — És így van ez jól; így lehet csak belőle boldog frigy, ha indokai nem egyoldalúak s ha a szükséges tényezők nemcsak az anyagi, de az erkölcsi gyarapodásra is mindig kéznél lesznek.

E néhány vonással talán megis adtam a képnek kellő körrajzát. Nagyobb hatás s a történelmi hűség kedvéért oda állíthatom volna ugyan még a háttérbe a sárga irigységet; az elkékült boszúállást s a zöld szemű féltékenységet Croatia politikai egyéniségében, aki Adria gyöngyének birhataért, csupa hálából kész volna megmarni a kezét, mely izetlen zabkenyerét, magának is fogyatékán levő szalonájából naponta megszirozza... Bizony, bizony Lear király rosz leányaival a hálátlanság még nem vesztett ki a föld színéről! De úgy kell nekünk! Szpecialis magyar közmondásunk igazságának „fogadd be a tótot s kiver a házadból“ nem most valljuk először kárát, de azért csak mégis mindig befogadjuk, sőt tovább mentünk velők szemben, mint a mennyit a hagyományos vendégszeretet gyakorlása s az önfentartás legelső törvénye büntetlenül megengedhet. A nemzetiségi törvény megalkotásával jogot, illetve botot adtunk kedves atyáinkfiak kezébe, hogy ott és akkor emeljék azt ellenünk, a hol és a mikor nekik tetszeni fog. E törvény mellett a magyar állameszme, a magyar nemzeti souverainitás alig egyéb üres fogalomnál, melyet még ijesztő holyaggá sem fujhatunk fel, miután oldalait önmagunk lyukasztgattuk ki.

No de azért Fiume most az egyszer mégis csak a mienk marad; mienk, mert jogunk van hozzá, főleg pedig azért, mert ő is mindenáron a mienk akar lenni. Azért a szép szemért, melyen által Magyarország mintegy a nagyvilágba néz, akármiyen potentáttal meghuzza a szijmzagot s azt talán vetélytársa tudhatná legjobban, hogy az efele gymnasztiláláshoz nemcsak elég bátorság, de elég fizikai erővel is rendelkezik.

És most forduljunk e politikai jelentőségű eseménytől ama közgazdaságihoz, mely a magyar női szorgalom és munkaképesség bizonyítványait az ódon redout pompás termeiben sok ezer és mellé szebbnél szebb változatban mutatja fel. Egy óriási méhkas az most, gazdagon telve a pihenést nem ismerő munkásság áldott termékével; egy korallsziget, mely zajtalanul, harmatos ujjacskák millió meg millió túszerusa után emelkedett ki a minden-

napiság tengeréből, hogy üde, enye partjával a nemzeti közvagyonodás egyik kikötőjévé legyen.

A büszke férfi, ki lüszével megostromolja az eget; ki ábrándosan merész terveinek megvalósításáért a föld közepéig túr... tengereket apaszt. hegyeket emel, sőt még a lég urává is felküzdi magát... mondok; ez a büszke férfi elámulva rakja magát... mondok; ez a büszke férfi elámulva bevalle fegyverét e hangyaboly előtt s kénytelen bevalani: hogy erre az alkotásokra se türelme se kélessége nincs s hogy ennek a terrenumnak feltétlen urai: a nők.

Igen! a nők!... Azok a szegény páriák, kik-től a hamis kultusz lángjánál felforrt vakbuzgóság; egykor még az emberi nevezetet is megtagadta; akiknek idáig, tudós nem tudós egyedül erkölcsi oldalával foglalkozott, csakhogy gyengeségeik számát szaporítva, alárendeltségükre annál több jogcizmet találhasson.

Nem most először mutatják meg a magyar nők, hogy a létért való küzdelemnek nagy része az ő részük is. családfentartó erejük sokszor érvényesíté már magát, kivált nálunk, hol a törvényhozás bölcsesége, méltányolva nemes honleányi erényüket, részükre már a régi időben oly jogokat biztosított, minőket talán Európa egyik művelt állama sem... Igaz, hogy a magyar nő életrevalósága és szorgalmának idáig még nem volt általános, — hogy úgy mondjam — ipari értéke s inkább gondossága volt annak neve, melyja családi élet szűk körét csak nehéz körülmények között s mindig csak a nők érdekében lépte át, most azonban már áttört e gyűrűn s eldobva az álszemérem és balítélet bilincseit, egyik nélkülözhetlen tényezőjéül mutatja be magát az állam közvagyonosodáson nyugvó emelkedésének.

Ezek után nincs szüksége a nőnek arra, hogy a férfi kezéből kegydíj vagy éppen könnyör adományként fogadja az emancipáció kenyér-morszáit, hiszen annak érvényre emelése egyedül tőle függ; csak nemének szorgalmát, jobb hajlamait s annyi sok genialitását kell latba vetnie, hogy azt magának minden körülmények közt biztosítsa.

Sisiphusi munkába fognék, ha e páratlan kiállítás műkincseinek részletezését e helyütt megkísérlelem. Azokat csak látni lehet s gyönyörködni bennök, mint egy nagy mező virágainak végtelenül változatos pompájában. Hatezer kiállító ötvenezer tárggyal!... még kimondani is sok. Alig mégysz két lépést s már is észre veszed, hogy emlékezeted nagyon gyenge szerv a látottaknak csak rövid ideig való megtartására is... s ha kiléptél a bűvös csarnokból, ugyszólván a részletet sem viszes magaddal, csupán azt a jó őszbenyomást, mely minden skepticizmusod mellett is meggyőz ama ihletett szavak igazságáról: hogy „Magyarország nem volt, de lesz.“

Azt mondja a költő:

„Tisztelet a nőknek!
Ök szövik és fonják
E földi életben
A mennyi rózsát!“

Oh igen! a rózsát, meg a — hálót, a boldogságot... meg azt a hónál fehérebb patyolat vásznat... melynek alig látható finom szálaik piczi ujjacskáik úgy eresztik, mintha mindenike egy-egy selyembogar volna... Oh igen igen!... Ehret die Frauen!

Városi ügyek.

A kassai m. kir. pénzügyigazgatóságnak f. évi 30. 873. sz. a. kelt hivatalos értesítése, melyszerint a város területén a cukor, kávé és sör fogyasztás után fizetendő adó összeg, hivatalos nyomozatok alapján f. 1881. évi apr. 1-től december végeig terjedő időre 5337 frt 94 krbán lett megállapítva, a képviselő-testület részéről felelőbevitett.

Dr. Erényi Jakab képviselő-testületi tag indítványa következtén, a leirt állami egyenes adó utáni községi pótdó törlesztésének hivatalbóli fogantatása, a képv. testületnek f. é. 169. sz. a. kelt határozatával elrendeltetvén, utasított az államt adót könyvelő jegyző, hogy e végből a leírásra vonatkozó ügyiratokat időről-időre Pataky Miklós v. jegyzőnek adja át.

A „Zemplén“ 32. számában „Temető kérdésünk megoldásához“ című közlemény, illetve az abban foglalt 21. számú képv. testületi határozat ellen, Bydeskuthy Sándor, mint Wallis Somogyi Iloa grófnő meghatalmazottja, „Tiltakozás és óvás“ címen egy kérvényt adott be a helybeli kir. törvényszékhez, s ezt a képviselő-testülettel is közölte; minthogy azonban a képv. testület határozataival még nem elégedő felek a sérelmes határozat ellen az 1881. 18. t. cz. 27. §-a értelmében felelőbevitellel élni vannak jogosítva, tiltakozás és óvás címen pedig sem a hivatolt törvény, sem a községi szabályrendelet jogorvoslatot nem ösmer, ezen beadvány a képviselő-testület részéről egyszerűen visszaadni határozatott.

Különfélék

A király születés napján városunkban ünnepeles isteni tiszteletek tartattak; a kath. nagy templomban főt. Prámer Alajos ur fényes segédlettel misézett s minden rendű és rangú hivatalok nagy számmal voltak az isteni tiszteleten képviselve.

Kapitányviz. Figyelmeztetjük a lakosságot, hogy kapitányvizet folytonosan tartson készletben; mert a tüzoltó egyesület szigorú szemlét tart időről időre minden egyes háznál és a hol viz-készletre nem talál: a bírság ellen nem leend orvosság.

Az édes otthonról egy hétig távol valánk, ezalatt S. Anasztázia, a helybeli „Karolina“ nőnevelde tisztelt főnöknőjének nyilatkozata a germanizálási vád ellen a „Zemplén“ 34-ik számában közöltetett. Ha otthon vagyunk, most bizonyára nem lennénk abban a kellemetlen helyzetben, hogy arra egynémely megjegyzést tegyünk; amennyiben esély befolyásunkat felhasználtuk volna, hogy a különben elegikus hangon tartott közleménynek minden újabb nyilatkozatot provokáló éle elvessék. Mert bizony sem magunk, sem más hozzánk hasonló ember fia nem szívesen fogadja el a tollharcot egy nővel szemben, ki még tévedése esetén is teljesen a lovagiaság védelme alatt áll. Mi e védelmi pozícióit önmagunkban is respectáljuk s azért a lehető legkiméletebben fejezzük ki magunkat, midőn nyilvánítjuk: hogy a germanizálási vád ily nyers visszautasítását semmi szín alatt sem fogadjuk el. Annyi igazságot azonban tartozunk szolgáltatni a felszólaló nőnek, hogy beismerésbe vesszük: miszerint az inkriminált bizonyítvány, az illető k.a.-nak „nem határozott kérelme ellenére, — mint lapunkban állítva volt — hanem igenis egyenes kívánsága s a nélkül adatott ki német nyelven. Tudjuk mi azt: hogy sulyos felelősséggel járó dolog valakinek ilyen vagy amolyan szándékot tulajdonítani s még sulyosabb annak alapján elítélni, de azt is tudjuk, hogy a bíró mégis minden tagadás daczára és élő tanuk hiányában is sokszor kimondja az elmarasztaló verdiktet, és pedig korántsem rokon- vagy ellenszenv, de az ő szeszett bizonyítékok alapján. Meg volt-e az illetőnél e bizonyítékok, a mikor vádját a nyilvánosság előtt megtette? oly kérdés, a melyre való felelet alól, — ugy lovagias érzületünk, mint azon sorok tartalmánál fogva, melyekkel a t. főnöknő maga ugyancsak a nyilvánosságához apellált, — teljesen felmentve érezzük magunkat s legfeljebb is azoknak újabb figyelmesebb átolvasására kérjük lapunk olvasóközönségét. Végül még annyit: hogy mi ok nélkül nem üldözünk és nem is bántunk senkit, és azt másoknak sem engedjük meg azon a téren, mely ezuttal ami felelősségünk alatt áll. Mi nem vagyunk „revolver“ zszurnaliszták, kik pénzért meggyalázzák az erényt s viszont megint ugyan azért a pénzért erénynyé emelik a gyalázatot, — de azt is határozottan mondjuk: hogy közügyekben — melyekhez első sorban tartozik a nevelésügy — az ellenőrzés alól még édesapánkat sem vonhatjuk ki. Ha valahol, ezen a téren van szükség a sajtó gondos körültekintésére s ha valahol, ezen a téren ostorozandó minden olyan ténykedés, mely ugy a közérkölciség, mint a humanitás, de legfőképpen a hazafias követelményekkel ellentétbe helyezi magát. Azon meg ne csodálkozzék a t. főnöknő — ha magyar volna, bizonyára nem is csodálkoznék — hogy egynémely skrupulusoktól könnyedén nem tudunk menekülni. Megégette már e részben a kása a mi szákat nem egyszer és nem is kétszer, ép azért most ovatosabbnak kell lennünk, hogy egyedüli kincsünk, nemzeti létünk gyökerét meg ne lepje ismét az a filloxa szerű raj, melynek kipusztítását még idejében megkezdhetjük. Mi azt akarjuk: — és ebben a hazafias sajtónak kell előljárni — hogy Magyarország valóban Magyarország legyen, ne pedig pusztá geográfiai fogalom, melyet csupán térképről ismerjenek, valóságban pedig még magunk is csak lámpással akadhassunk reá.

A nagyhid vámbérlői egy hozzánk beküldött nyilatkozatukban tiltakoznak az ellen, mintha a vámpénzek felvételénél bármely visszaélés történne s utolsó számunkban hozott erre vonatkozó újdonság megczafolására azt adják elő, „hogy a külső vámháznál közeveti vámot szednek, azt pedig mindenki tartozik fizetni, a belső vámháznál hidvám fizetendő, mely alul azonban a nemes ember felvan mentve. Panaszos urak éjjeli 12 óraker jöttek a városba, a vámos különben is álmos lévén, „a kék vért“ észre nem vette, kötelességéhez képest vámpénzt követelt, kis szóváltás után azonban, nemes embereket ismervén fel az urak modorában, kérelmétől elállott, ez visszaélésnek nem nevezhető, s visszaélés egyáltalában nem történik.“

Nekrolog. Mult hétfőn temették el a hosszas betegség után elhalálozott Dr. Schweiger Mórt, kiből az orvosi kar egy tudományosan képzett tagját, közönségünk pedig egy jóra való, szorgalmas s már is közkezdveltségnek örvendett fiatal orvost veszített el. Béke poraira!

A halpiacz utcán a járda építést a közel napokban már megkezdik. Hogy a városnak sokba ne kerüljön, gyűjtés útján fog a munkához megkivántató pénz beszereztetni.

Lászy V

mű- és opere 10-én városi vidék legjobb Egerben volt alkalmu reg. ből me tapintatos sz pártolást ér a király M katonai gyak Miskolczra v idejyre szer kitüntetés s latot nem társulatát el közönségünk ményben rin zük közönsé igazgatónak tulajdonosáv hasonló are mert a tula szabott egy — hogy ne gitve leend vetlen szom melletti áll ségeül s az zártszékkel nek — tek sincs távol naszra. Még és társulata telyekre el

Keser litás s abbó és munka budapesti hogy a did annyi áld Zemplénn sem jut. — lünkben p fel a trop lépcsözete minden zu a sóvárgó tömött tá vünkhöz l zon szom árnyékuka ban töpre hát miér Talán nei káztatása na?!... D itt sokan jó és net hogy ign szenv, n gyai. Nei arra gon vagy köz távol nő részvevé számtote szédaink Sáros m a mi k a melyn gazdassz hát eg szellem, gyermek erő, me egy közl máskép ben, mi bizonyo csatlako önmegt feltünni tért, m lopja b sorai k olyan hegy“ e kiáll ságban alá veg de ige i par terjesz zönség akkor, hozzá vevésr hogy megfel az ügy koméd iparo össze utóljár de mé tatni.

Lászy Vilmos jól szervezett dráma-, népszin-
mű- és operette társulatával folyó évi szeptember
10-én városunkba érkeztek. Lászy ur társulata a
vidék legjobb erőiből van szervezve, a nyár elején
Egerben volt, jelenleg Beregszászban működik;
vált alkalmunk úgy az egri lapokból, mint a „Be-
reg”-ből meggyőződni arról, hogy az igyekező,
tapintatos színigazgató s derék társulata meleg
pártolást érdemelnek. Mielőtt hozzánk jönnének,
a király Miskolcra — való időzése s a nagy
katonai gyakorlatok alkalmából négy-öt előadásra
Miskolcra vannak meghíva, hova a társulat a téli
idényre szerződött is van. Ez is, mindenesetre
kitüntetés s ilyen szerencse szedett-vedett társu-
latot nem érhetne. Midőn azonban Lászy urat s
társulatát előre is üdvözljük s józlésű, műpártoló
közönségünk pártfogásáról magunkat a legjobb re-
ményben ringatjuk: egyszersmind tudomására hoz-
zuk közönségünknek, hogy a különben áldozatkész
igazgatónak nem sikerült a „Vörös ökör” vendéglő
tulajdonosával az udvaron egy a Krecsányiéhoz
hasonló arena építésére nézve szerződést kötni;
mert a tulajdonos oly magas bérleti árt (200 frt)
szabott egy hónapra, a mi — mindenki beláthatja,
— hogy nem Ujhelybe való. E bajon azonban se-
gítve leend; mert Lászy ur a kispiac utca köz-
vetlen szomszédságában levő u. n. Sárka korcsma
melletti állást bérelte ki a színi előadások helyi-
ségéül s azt oly kényelemmel: páholyokkal kör- és
zártisékekkel fogja berendezni, hogy közönségünk-
nek — tekintve, hogy e hely a város főutcáitól
sincs távol — a legkisebb oka sem lesz a pa-
naszra. Még egyszer üdvözljük azért Lászy urat
és társulatát s az általuk nyújtandó élvezetes es-
télyekre előre is felhívjuk közönségünk figyelmét.

Keserű családások. Az országos nő-iparkial-
lítás s abból folyólag a magyar nők hangyszorgalma
és munkaképessége fölött, lapunk mai számának
budapesti levele zeng méltó apothozist. Fajdalom,
hogy a dicsőségből, mely nagy Magyarországon ma
annyi áldott munkás kis kezét megaranyoz —
Zemplémmegye szépeinek jóformán egy árva sugár
sem jut. — Kezünkben egy vaskos katalógus, ke-
lünkben pedig örömtől dobogó szívvel rohantunk
fel a tropikus növények árnyában pirosló márvány
lépcsőzetet a pompás kiállítási termekbe, bejártuk
minden zugát, keresve megynéket, városunkat, azzal
a sóvárgó tekintettel, a melylyel egy fényes és
tömött tánczvizalom csábos alakjai között a szí-
vünkhez legközelebb állót keresni szoktuk, de bi-
zon szomorúan kell bevallanunk, hogy még csak
árnyékukat sem találtuk meg. Keserű családásunk-
ban töprengő lelkünk ezer kérdést vetett fel: hogy
hát miért is hiányzik ő? Miért nem jött el?
Talán nem készülhetett úgy ki, hogy diadala koc-
kázatása nélkül a versenyben részt vehetett vol-
na?! .. De hiszen — vetjük ismét ellen — vannak
itt sokan n a g y o n e g y s e r ű;” mindamellet
a jó és nemes izlésnek megfelelő öltözékben a nélkül,
hogy ignorálnák, sőt ellenkezőleg a valódi rokon-
szenv, megkülömböztetés, figyelem és bók tár-
gyai. Nem, nem! Itt egészen más lehet az ok...
arra gondolni sem merünk: hogy talán apathia
vagy közöny? ... de hát ugyan mi más tarthatta
távol nőinket e nagyjelentőségű versenyben való
részvevéstől, hol Magyarországnak majd minden
számottevő vidéke gazdagon képviselve van? Szom-
szédaink: Ung, Bereg, Szabolcs, Borsod, Abauj,
Sáros mind felrakták szorgalmuk kincsét az egye-
temes magyar nőipar templomának oltárára, csak
a mi kémiényünk nem füstölt, mint azé a házé,
a melynek nincs, vagy pedig déldején is alszik
gazdasszonya. Mi ezt sejtettük, hogy így lesz, de
hát egy városban, hol absolute nincs társadalmi
szellem, hol az egyes jóakarát és buzgalom árva
gyermekként bolyg fel és alá; mert hiányzik az
erő, mely azt, mint a napsugarait az üveg —
egy közhasznú cselekvés gyupontjában egyesítene —
másképp nem is lehet. Azt tapasztaltuk, hogy nőink-
ben, mint férfainkban nagyon is meg van a hajlam
bizonyos arisztokratikus szabású törekvésekhez való
csatlakozásra, (példákat is idézhetnénk) de az az
önmegtagado készség, mely minden ambíció és
feltűnni akarás nélkül keres magának cselekvési
tér, mely mint a harmat a virág kelyhébe, titkon
lopja be magát a társadalmi érdekek istápolóinak
sorai közé, hogy azt jó és helyes irányba fejlessze:
olyan apostol bizony kevés akad meg a „Magas
hegy” tövében. Nincs jogunkban, hogy egyeseknek
e kiállítástól való távol maradásukat, az általános-
ságban elmondottak mellett, még külön is elbírálás
alá vegyük; megteszi azt helyettünk az önvád,
de igen is van jogunk kérdeni: hogy az a női
ipartanoda, — mely a zempléni háziipar-
terjesztő egyesület fenhatósága alatt, tehát a kö-
zönség áldozatkésztségéből áll fen, — hol volt
akkor, mikor az é g z e n g e t t? Talán nem jutott
hozzá a felhívás és sokszoros figyelemzés a rész-
vevésre? Avagy oly tehetetlennek érezte magát,
hogy annak még a legelemibb formában sem hitt
megfelelhetni?! Valóban, ha oly komoly nem volna
az ügy, most csak egy jót kellene kaczagnunk az
komédia felett, melynek fizető publikumává az
„iparoktatás” és „iparfejlesztés” hangzatos címén
össze engedték magunkat doboltatni s a melynek,
utóljára is kiséül: nemcsak, hogy „m e d v é j e,” nincs,
még jóformán egy árva egeret sem képes felmu-
tatni. Az ország valamennyi női ipartanodája, ha

még oly kezdetleges stádiumban is, képviselve volt
a kiállításon. A legmesteribb kézmű alkotások mel-
lett jól esett látnunk a primitív öltéseket; a re-
megő kis lábak azon pontra lépését, mely a ma
magasra vezető lépcsőzetnek első foka. Mi tehát
még idáig sem jutottunk női ipartanodáinkkal; azon
még mindig rajta vannak a pólya kötelei...
Valjon ki fogja azt róla leoldani? Ki fogja járn
tanítani, nem tudjuk, de azt tisztán látjuk: hogy
a mostani dajkálkodás mellett az aligha be fog
valaha következni. Nem fojthatunk magunkba e
keserű szavakat; el kellett azokat mondanunk lep-
zetlenül. A kudarcz kiheverése s eddigi megle-
hetős jó hírünkön a csorba kiköszörülésére
meg van ugyan még jövőben a lehetőség, de csak
egy feltétel alatt, t. i. ha társadalmunk minden
tekintetben egészségesebb szervezettel nyer, mely-
nek kell, hogy első kifejezése is egy kompakt nő-
egylet létesítése legyen.

Öngyilkosság. Maya Theodor dzsidás főhadnagy
folyó hó 12-én agyonlőtte magát Nagy-mihályban.
Mint halljuk, zilált anyagi viszonyok vitték a vég-
zetes lépésre, a mi annál esodálatosabb, mert —
hir szerint — évenként 36 ezer forint jövedelme
volt. Más hírek szerint amerikai párba j áldozata
lett.

A sárospataki várkert folyó évi augusztus 1-én
ismét megnyitott a közönség előtt. Ez alkalomból az
u. n. tilalom-táblán következők ajánlatnak a közön-
ség figyelmébe: 1. A kert nyáron esti 9 órakor
bezáratik, s a záridőben kéretik azt mindenki el-
hagyni. 2. Kéretik a t. cz. közönség a tilalom-táb-
lával fentartott kertrészekre külön engedély nélkül
be nem lépni. 3. A kert, a virágok, növényzet s a
fák a közönség oltalma alá helyeztetnek. 4. Kéretik
a t. cz. közönség a vár és a kert felügyelői-
nek illedelmes figyelemzését szigorúan követni.
A tulajdonos ezen előírása mindenesetre méltányos
s a közönségnek — hogy e gyönyörű kert élvezé-
sétől el ne essék — azt megtartani bizonyára ér-
dekében áll.

Bodrog-Kereszturt. és határát folyó hó 8-án
roppant jégeső és felhőszakadás érte, — a kárt
több ezer forintra teszik. A szomszédos Tarczalon
már alig volt számba vehető zápor.

Jelentés. A s.-a.-ujhelyi ref. egyház e. leány-
növeldéjében, valamint a fi- és közleányiskolában
a beírások szept. 1. napján kezdődnek. Tandij: a
növelde I. osztályában 20 frt, a többi osztályokban
30 frt egy évre. A német- és franczia nyelv tanítása
ezen tandijba van számítva. Női munkatanítónőről,
valamint a kellő segéd tanerőkről, rajzban, énekek-
ben, gondoskodva van. Zongora tanítás az intézet-
ben külön díj mellett történik. A fi- és közleány-
iskolában a tandij mint rendszeren. S.-a.-Ujhely,
1881. aug. 18. Fejes István, lelkész.

Farkas Kálmán, mint lapunk mai számának
hirdetési rovatában olvasható, egy új s az idevágó
igényeknek minden tekintetben megfelelő könyv-
üzletet nyit a Decsényi (Deutsch-féle) házban. A
hirdetményt kellő figyelembe vétel végett, ajánljuk
lapunk t. olvasóközönségének.

Csarnok.

A hegyallyai zendülés.

(Folytatás.)

Ugy látszik, ez a szárny régi bujdosó kuru-
czokból áll vala; kemény harcot tartottak, el-
szántan összeváltak Ritschan nehéz lovasaival,
— a véres tusában két német kapitány és szá-
mos közember elesett. Azonban a gyakorlatlan
ujoncokból alakult balszárnyat ez ónodi végbeli
huszárok csakhamar megnyomják, megfordítják,
megüzik. Ez a németektől körülvéttve, sokáig
kétségbeesetten oltalmazza magát; de végtére a
sokaságtól elnyomatik és majdnem egy láb-
ig lekonzoltatik. A győzők 3 ágyut, 7 zászlót
nyertek és 373 testet raktanak halomba, a böl-
csi ut mellett. Azzal győzelmükkel meglegedvén,
visszafordulának Ónodra, Egerbe és Schlick va-
sasai Eugen táborra felé.

Negyednappal e harangodi harcz után egy
másik, a Tiszántul szállásolt és szintén elkésett
ezred: Mihályi Pal deák labancz huszársága, a
zendülés hírére hasonlókéig visszafordul, a Tiszán
tatármódra, lovastól sebesen átuszta, és Tarczal,
Mád a Tállya városokat, lakosaiknak a lázadás-
ban valy résztvételéért irgalmatlanul fölprédálja,
még a templomokat is kirabolván. Azzal rop-
pant zsákmányával Ónod felé odább áll.
A Böles melletti csatából menekült lovas kuru-
csokhoz most a Patakánál csoportozottak csatla-
koznak s Kövér Ferencz és Huszár Mihály
vezérlete alatt Pál Deák prédálóinak utána in-
dulnak, hogy a zsákmányt tőlök elragadják s a
szegény siránkozó lakosságnak visszaadják. —
A labanczok épen kótyavetyét tartanak vala
prédájok felett a Harangodon, midőn tábori öreik-
kel Kövérek előcsapatai összepuskáztak. Pál Deák
gyorsan riadott fuvat, s nyeregbe pattant martalóc-
huszáraival megütközik a kuruczokkal. Ezek, gyüle-
vés had lévén, legyőzettek; holott maga Kövér
Ferencz is, Huszár Mihály „hires vitéz emberrel”
együtt elesik.

Ez a két szerenczétlen harangodi harcz igen

elvéve a rendülők kedvét. Most már csak Tokajban
és Sáros-Patakon készülének ellentállásra. — Nem
soká készülhetek; julius közepén váratlanul meg-
érkezék a Hegyaljára hg. Vaudemont tábornok „fe-
les német hadakkal, egynehány vármegyékbeli pré-
dára áhító magyar labanczokkal és Isten nélkül
való irgalmatlan ráczokkal, egész táborostól.” Fék-
telen katonái előbb Zombor majd Tarczal városát
éjtszaaka megrohanják; a templomkerítésekbe me-
nekült ártatlan lakossággal, — különösen a nőkkal
— rutul bannak, az utczákon kor és nemi különb-
ség nélkül leölnek vagy kifosztanak mindenkit; ugy
hogy a mindenéből, többnyire még fehérruhájából
is kivetkőztetett nyomoru lakosság, pusztá életét
megmenteni a Tisza berkeibe, nádasába bujdosik.

Vaudemont vad kegyetlenséggel érezteté bosz-
szuját ártalmasokon és ártatlanokon egyaránt. Rék-
uralmat hozott a Hegyaljára, mint Tokaj és Patak
esete méginkább bizonyítja. Szivtelen katonái egy-
uttal hóhérok és haramiák voltak. Julius 17-én To-
kaj alá szállott s viváshoz kezdte. Tokaji Ferencz
kemény ágyu- és puskalövésekkel fogadta a németet,
s az általa fellekesített pór hajduság vitézül ellen-
állt. A lakosok, kivált az öregek, nők és gyermekek,
a ref. templomban a r. katolikusok Rákóczi udvar-
házában — összegyülekezve imádkoztak, kegyes
énekeket zengedezének, ugy várták rettegve a harcz
kimenetelét. A kurucz hadjuk két heves ostromot
visszavertének már; de a szabad zsákmány igére-
tével nekibátorított Vaudemontisták harmadik ro-
hammal a váradi utca felett betörnek, és rettene-
tes dühösséggel ölnék-vágnak mindenkit: férfit, nőt,
csecsszózó gyermeket egyaránt. Tokaji Ferencz har-
czolva vonult vissza a várba, melynek kapuit fel-
vonatá. Egy csapat váltig küzdő hajduja a váradi
utczán Török Adám házába fészkelte magát, s e
végpozícióját oly halálmegevetéssel oltalmazza, hogy
a németek csak tüzzel vehették be a házat. Rájuk
gyújtották a fődelet, — mindnyájan ott égtek. Ez-
alatt a házakat a városban egymásután feltörték,
rabolták, a lakosokat ölték; a vad zsoldos irgalmat
nem ismert. Sok fiatal nő, hogy a gyalázat és kard-
jaik elül meneküljön, karjaiban csecsemőjével a
Tisza vizébe vetette magát. Könyörgés, rimánkobás
nem használt, lekonzoltak mindenkit. Egy csapat
bősz katona a Rákóczi földesuri kuriájába ront, ott
épen misét szolgáltatott az áhítatosan térdre hullt
tömegnek; Vaudemont martalóczai reárohannak az
imádkozókra, s nem hagynak élve közülrök még
csak egy kisedet sem. Mint az egykoru gyászvers
zengi.

„Sok vér kicsordula Rákóczi házában,
Nagy vérontás esék Tokaj városában;
Jajgatás, óhajtas, szörnyű nagy vérontás,
Általméne rajtnak keserves kárvallás.
Mint Jeruzsálemet úgy elpusztítának,
Mindenestől fogva fegyverre hanyának.”

A virágzó város julius 17-ike estéjére kiirtott,
kifosztott, kipusztított helylyé lön. Az utczákon
mindenfelé holttestek heverték s vértócsák piroslá-
nak. A haramia-természetű vad zsoldos vértől, bor-
tól megrészegedvén, dözsölő csoportokban koczkázott
a prédán.

Bent a várban Tokaji Ferencz számba véve
erejét, belátta, hogy a császáriak ellen nem tart-
hatja magát. Azért éjszaka titokban összevonatott
minden hajót és hidat a vár tiszaparti bástyái alá.
Reggel aztán (julius 18.) az ágyukkal elkezdett a
város felé nagy dörgéssel lövetni, mi által a néme-
tek figyelmét tökéletesen odavonta; ezalatt hajdu-
ságát szép csendesén hajókra szállította s velök maga
is minden kár nélkül által-evezett. Rakomazra, ott
hagyván a császáriaknak a pusztá várat. Menekü-
lése oly geniális volt, mint a vár éjjeli meglepése.
Ez egyszerű kurucz hadnyában nem hiányzott a
katonai képesség. Rakomazról azután hajducsapatai-
val a szalánczi erős hegyekre vette ismét magát,
az őket onnat elrekeszteni megkisérlő labanczokon
keresztül.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaci árkimutatás.
1881. augusztus 19-én.

			frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu	11	70
Gabona	100	»	7	50
Árpa	100	»	6	20
Zab	100	»	5	60
Kukoricza	100	»	6	30
Burgonya	100	»	2	—
Borsó	100	»	16	—
Lencse	100	»	14	—
Paszuly	100	»	9	—
Köl. kása	100	»	14	—
Vaj	1 liter.	»	—	88
Szesz	»	»	—	32
Marhahus	1 klg.	»	—	44
Szalona uj	»	»	—	80
Sértés-zsir	»	»	—	85
Széna	méter mázsa	»	—	—
Alom szalma	»	»	2	90

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Társad. és irányvonalak.

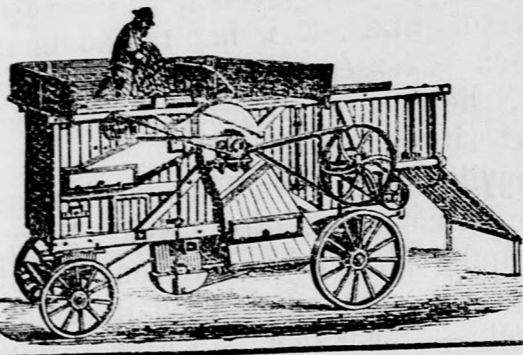
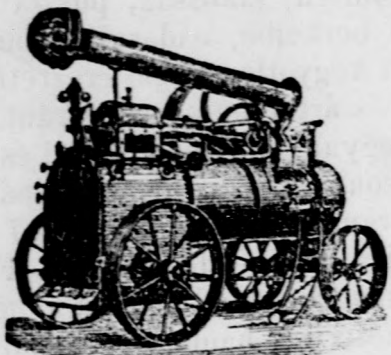
Hirdetmények.

KOTZÓ PÁL

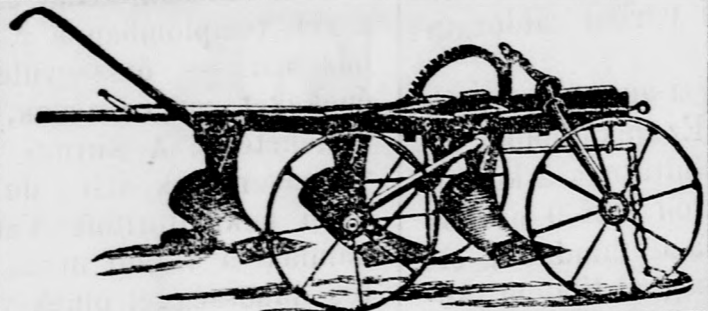
Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Ajánlja a május hó 2-án Adám tartott ekeverseny

az első díjjal: arany
éremmel a második díj-
jal: ezüst éremmel
kitüntetett szabadalmazott
kettős és hármass ekeket

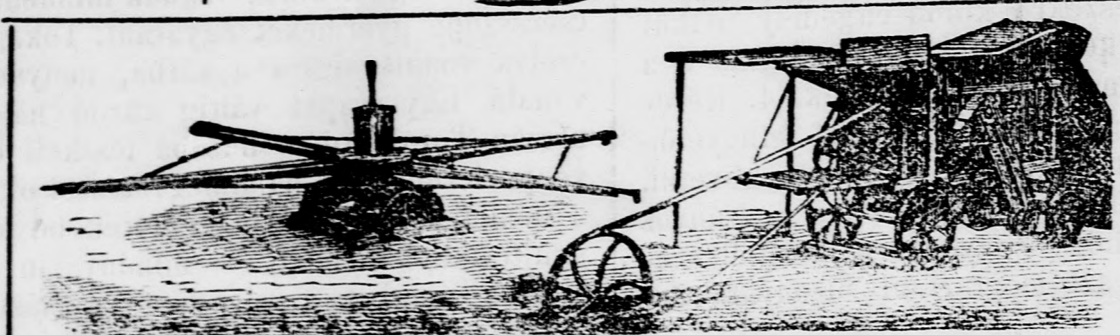

továbbá :
gőzcseplőgépeit
fa-, szén- és szalmafűtéshez
gőzmozgonyait
űszög tisztító készülékkel,

továbbá :
járgánycseplőgépeit
tisztító szerkezettel vagy
anélkül
rostákat, triöröket stb.

a gabonát piacz-
képesen adják
zsakokba.

Árjegyzékek
bérmentve.

Német nyelv.

Szept. 1-től házamban leánykák, kik németül tanulni akarnak vétetnek fel. Gondos oktatás a német nyelvben, tudományokban, női-munkákban zongorázásban. Nagyobb leányok (14—16 évesek) számára külön tanfolyam a német nyelvben. Jó bánásmód. Mérsékelt díjak. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Augustiny Elek ev. tanító,
Szepesváralján.

4-4

Jó házból való deákok teljes ellátással elfogadtatnak — egy tisztviselő családnál.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

1-2

Új könyv- és papirkereskedés!

FARKAS KÁLMÁN

teljes tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy:

helyben, a Decsényi-féle házban

PAPIR-, KÖNYV-, és ZENEMŰ-

kereskedést nyitott.

Ezen új üzlet az áruk minősége és olcsósága tekintetében, nemcsak a helybeli, de a hasonnemű fővárosi üzletekkel is minden irányban kiállja a versenyt.

☞ Szentgyörgyi Vilmos üzletébe egy jó családból származott fiu
gyakornokul felvétetik. ☞

Hirdetmények.

Ezer darab névvel ellátott számla 4 frttól feljebb.

„ZEMPLÉN”

KÖNYVNYOMDÁJA

ajánlja magát mindennemű

könyvnyomdai munkák

ugymint:

Könyvek,

Folyóiratok, Levélfejek,

GYÁSZJELENTÉSEK,

Szabaduló és tanulólevelek,

Borítékok,

Gazdasági,

társulati, pénzügyi,

közjegyzői, ügyvédi és kereskedelmi

NYOMTATVÁNYOK

gyors, olcsó és pontos elkészítésére

Nyugták,

Eljegyzési kártyák,

FALRAGASZOK,

Esketésimeghívók

Számlák,

Száz darab névjegy 50 krtól 1 frt 20 krig.

Ezer darab levélboríték címmel 3 frt 50 kr.

Száz darab esketési meghívó borítékkal együtt 2 frt 50 kr.

Ugyanott egy jó házból való 14—15 éves, írva-olvasást tudó fiu tanulóul felvétetik.

Hirdetmény.

A sárospataki közbirtokosság eladhat jutányos áron tetemes mennyiségű, kitünő minőségű szőlőkarónak is használható (126 c. m.) hántott ölfát. Az ölfák szállíthatók Károlyfalva felé is.

Sárospatak, augusztus 21. 1881.

Ujlaki István,

közbirtokossági erdész.

5902. sz.
sz. i.

Hirdetmény.

Amennyiben a S.-a.-Ujhelyben lévő u. n. Baksimalom melletti Rongyva csatorna gátnak, végrehajtás útján helyreállítása tárgyában, — a f. évi majushó 15-ik napjára kitűzött versenytárgyalás; a gátnak időközben történt viz általi elrongálása miatt, fogantatosítható nem volt.

Annálfogva annak ugyancsak a f. évi 2162. k. i. sz. a. kelt szolgabírói határozat értelmében való helyreállítása; illetve kiépítése elrendeltetik, — s a munkálat fogantatosításának biztosítása czéljából f. évi szeptemberhó 7-ik napjának d. e. 10 órájára e járásszolgabírói hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Ennek folytán a versenyezni óhajtok felhívásnak, miszerint e munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, zárt ajánlataikat, — az elfogadott 843 frt 35 kr költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 10°/_o bántépénzzel ellátva, — a kitűzött nap d. e. 9 órájáig e járásszolgabírói hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni; mivel a későbbben érkezettek, figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a járásszolgabírói hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhelyt. 1881. augusztushó 26.

Törseök Gyula
szolgabíró segéd.

Sajt eladás.

Gróf Szirmay Vincze Szerencsi uradalmában jó minőségű és sokáig tartható groyi (svajczi) sajt kisebb és nagyobb mennyiségben folytonosan kapható. Ára 60 kr.

Megrendelések **Herrmann Lajos** urodalmi tisztartóhoz. 1-1

KÖTŐ PÁL

Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Ajánlja a május hó 2-án Adam tartott ekeverseny

az első díjjal: arany éremmel a második díjjal: ezüst éremmel

kitüntetett szabadalmazott kettős és hármas ekéit

továbbá: gőzcseplőgépeit fa-, szén- és szalmafütéshez gőzmozgonyait üszög tisztító készülékkel,

továbbá: járgánycseplőgépeit tisztító szerkezettel vagy anélkül rostákat, triöröket stb.

Arjegyzékek bérmentve.

a gabonát piacz- képesen adják zsákokba.

Dr. Gölis általános étekpora.

mely az emésztésre és vértisztításra, a test táplálására és erősítésére nézve hatásában utól nem éretett. Naponként (kétszer) és hosszabb ideig folytonosan használva, meggyógyít sok, még a legmakacsabb betegségeket is, minők: emésztési gyöngeség, gyomorégés, a hasbelsz tobulása, a belek terpedtsége, tagok erőtlensége mindennemű aranyeres bajok, görvélyek, golyva, sápkór, sárgaság, minden idült bőrkütegek, időszaki főfájás, gilisza és kókor, nyálkáság stb.; egyedüli gyökeres gyógyszer a megrogzott járványos köszvény, gümő és fene ellen. Az ásványvizek használatánál e szer nagy szolgálatot nyújt azoknak ivása előtt, mint ivás közben; kiváltképp mint utógyógy ajánlatik.

Ára egy nagy skatulyának 1 frt 26 kr., egy kisebbnek 84 kr

Óvakodni kell a hamisított szertől, mely vagy nem használ, vagy éppen árt.

Kapható: **Kormos Armin** üzletében. S.-a.-Ujhelyen. 1-10.

Jó házból való deákok teljes ellátással elfogadtatnak — egy tisztviselő családnál.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2-2

Uj könyv- és papirkereskedés!

FARKAS KÁLMÁN

teljes tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy:

helyben, a Decsényi-féle házban

PAPIR-, KÖNYV-, és ZENEMŰ-

kereskedést nyitott.

Ezen új üzlet az áruk minősége és olcsósága tekintetében, nemcsak a helybeli, de a hasonnemű fővárosi üzletekkel is minden irányban kiállja a versenyt.

ELŐ...
Egész...
Félév...
Negyed...
Bérmen...
ismert...
Értin...
Egyes...
A zylt...
mond...

A t...
munka, s...
főbb ru...
és csoda...
Min...
A kicsin...
állat és...
czélra t...
teni igye...
Ebl...
jék el az...
datosan...
hol a t...
tesznek...
ellen él...
áll elő...
Le...
követke...
ság eg...
kezelés...
Mi...
lan eml...
a társa...
mélyen...
Ha...
falvain...
legszor...
látunk...
mondja...
nap u...
sorban...
kokon...
árnyék...
A...
gok a...
noszá...

— Egy

fekete...
uj kön...
megirja...
kritiká...
lelkesü...
czája...
a gyor...
elkese...
magas...
megse...
mét k...
port,

mögé...
a toro...

boszar...
fürtök...
frizura...
hogy...
csepp...
kézre...
„megy...

quet...
tett